

STUDIEPLAN

Bedriftsutvikling

20 studiepoeng

Vår 2003

INNHold

1	INNLEDNING	2
2	MÅL.....	3
3	MÅLGRUPPER	3
4	OPPTAKSKRAV	3
5	ARBEIDSFORMER OG ORGANISERING	4
6	MELLOMPERIODEARBEID	4
7	EKSAMEN.....	5
7.1	PROSJEKTOPPGAVEN (SKRIFTLIG EKSAMEN)	5
8	KONTINUASJON.....	5
9	INTERN STUDIEEVALUERING	5
10	INNHold.....	6
10.1	MARKEDSSTRATEGI	6
10.2	ENDRINGSLEDELSE.....	7
10.3	BEDRIFTSØKONOMI (REGNSKAPSFORSTÅELSE OG FINANSIERING).....	7
10.4	SPELIALISERING	8
11	PENSUM.....	8

1 Innledning

Ved inngangen til det 21. århundre står norske bedrifter og virksomheter ovenfor en rekke eksterne og interne utfordringer som har betydning for verdiskaping og vekst. De eksterne utfordringer er i særlig grad knyttet til krav om rask omstillingsevne og effektivitet som følge av økt konkurranse i næringslivet nasjonal og internasjonalt. Interne utfordringer er på sin side særlig knyttet til organisasjonsutvikling og ledelse som er tilpasset konkurranseutsatte omgivelser.

Med studietilbudet i Bedriftsutvikling ønsker Universitetet i Tromsø å bidra med kompetanse som kan styrke bedrifters konkurranseevne og verdiskaping i omgivelser preget av omstilling og konkurranse. Tilbudet er rettet mot deltakerne med ulike teoretisk bakgrunn og yrkeserfaring, og er sammensatt av tre hovedemner og spesialisering innenfor et av disse emnene. De tre hovedemnene er:

- 1. *Markedsstrategi***
- 2. *Endringsledelse***
- 3. *Bedriftsøkonomi (regnskapsforståelse og finansiering)***

Emnene er beskrevet nærmere under kapittel 10 - Innhold. Det legges vekt på å skape innsikt og forståelse for at de tre emnene må virke sammen for styrke virksomhetens utvikling og verdiskaping i et åpent markedsorientert system. Bedriftsutvikling gis som et fleksibelt desentralisert tilbud tilpasset målgruppenes ønsker og behov. Studietilbudet gjennomføres i et samarbeid mellom Institutt for samfunns- og markedsfag (ISAM), Institutt for økonomi ved Norges fiskerihøgskole (IFØ) og Institutt for statsvitenskap ved Det samfunnsvitenskapelige fakultetet på Universitetet i Tromsø.

Studietilbudet i Bedriftsutvikling inngår som 20-studiepoeng i en universitetsgrad og er hjemlet i bachelorreglementet.

2 Mål

Det overordnede målet med studietilbudet er å styrke deltakernes kompetanse for deltakelse i verdiskaping og utvikling av bedrifter i konkurranseutsatte omgivelser. Tilbudet skal gi deltakere teoretisk og praktisk innføring i de tre hovedemnene i studiet. Mer spesifikt er målsetningen med studiet å

- gi deltakerne innsikt og forståelse for nødvendigheten av at bedrifter og virksomheter foretar hensiktsmessige valg for å overleve og vokse i omgivelser under stadig forandring
- utvikle deltakernes kompetanse til å samle inn, analysere og ta i bruk informasjon om etterspurte markedsbehov til utvikling av konkurransedyktige produkter, tjenester og markedsstrategier
- gjøre deltakerne bedre i stand til å forstå, handtere og lede endringsprosesser
- gjøre deltakerne fortrolige med regnskap og budsjett som arbeids- og styringsredskaper i en endringsprosess

3 Målgrupper

Målgrupper for studietilbudet er primært ledere og mellomledere i små og mellomstore bedrifter. Studiet er også egnet for personer som har startet eller ønsker å starte egen virksomhet.

4 Opptakskrav

Det kreves generell studiekompetanse eller opptak på bakgrunn av realkompetanse for å bli tatt opp ved studietilbudet.

5 Arbeidsformer og organisering

Tilbudet i Bedriftsutvikling er organisert i samlinger og gjennomføres normalt over ett semester.

Kvalitet og relevans står sentralt i valg av undervisnings- og arbeidsformer. Læringsmiljøet skal ta hensyn til at deltakerne ved siden av teoretisk og metodisk innsikt, også skal utvikle operative ferdigheter. Arbeidsformene vil være en kombinasjon av oversiktsforelesninger og ”casebasert” gruppearbeid.

Oppgavene knyttes primært til ”situasjoner” eller ”case” hentet fra bedrifter i landsdelen. Arbeidsformen skal bidra til å utvikle studentenes evner til å

- avgrense, strukturere og drøfte en gitt problemstilling
- presentere en problemstilling, samt lede diskusjon
- fungere kreativt i en gruppesituasjon
- gi konstruktiv kritikk i forbindelse med andres løsningsforslag

En del av undervisningen vil være IKT-basert. Læringsformene stiller krav til studentene om aktiv medvirkning i undervisningen. Det forutsettes at deltakerne følger studieprogresjonen gjennom obligatorisk oppmøte til undervisning.

Studietilbudet i Bedriftsutvikling gis desentralisert og kan tilpasses ulike målgruppers ønsker og behov når det gjelder organisering og bruk av IKT.

6 Mellomperiodearbeid

I forbindelse med hvert av hovedemnene vil studentene få en oppgavetekst som skal besvares i etterkant av undervisningen i hovedemnet. Arbeidet har et omfang på 2-3 A-4 sider

Mellomperiodearbeidet løses individuelt.

Ved vurdering av mellomperiodearbeidet benyttes karakteren bestått/ikke bestått.

7 Eksamen

Eksamen gis i form av en skriftlig prosjektoppgave innenfor det emnet studenten velger å spesialisere seg.

Ved vurdering av eksamensbesvarelsene benyttes bokstavkarakterer.

For å kunne fremstille prosjektoppgaven til vurdering må deltakerne ha fått bestått på mellomperiodearbeidet.

7.1 Prosjektoppgaven (skriftlig eksamen)

Prosjektoppgaven skal ta utgangspunkt i det emnet hvor deltakerne har valgt å spesialisere seg, men samtidig skal de øvrige emnene i studiet integreres i besvarelsen.

Oppgaven skal løses individuelt og ha et omfang på 10- 15 sider (A4).

8 Kontinuasjon

Dersom prosjektoppgaven ikke kan vurderes som bestått, vil det være mulig å kontinuere ved ekstraordinær eksamen eller ta del i utsatt prøve.

Kontinuasjonseksamen gjennomføres ved at det leveres inn en ny prosjektoppgave som vurderes av en ny kommisjon.

Kontinuasjonseksamen avholdes ved begynnelsen av semesteret etter siste ordinære eksamen jf § 9 i forskrifter for eksamener ved Universitetet i Tromsø.

9 Intern studieevaluering

Det vil bli gjennomført fortløpende studieevaluering av studie-opplegg og arbeidsformer. Evalueringen har flere siktemål. Den skal engasjere og ansvarliggjøre deltakerne når det gjelder egen læring, være et hjelpemiddel til justering og korrigerende arbeidsformer underveis i studiet, samt gi en tilbakemelding til Universitetet om studietilbudets relevans og kvalitative gjennomføring.

10 Innhold

Det teoretiske og praktiske innholdet i studietilbudet omfatter:

1. *Markedsstrategi*
2. *Endringsledelse*
3. *Økonomi (regnskapsforståelse og finansiering)*
4. *Spesialisering*

De tre hovedemnene og spesialiseringen er utdypet nedenfor. I tillegg er det satt opp flere tema, som inngår i hovedemnene. Disse er å betrakte som veiledende. Dette er særlig viktig i et studium som fokuserer på omgivelser preget av kontinuerlige omstillinger og endringer. Den endelige prioriteringen av disse temaene skjer i samarbeid med faglige ansvarlige, forelesere og studenter.

10.1 Markedsstrategi

Undervisningen tar sikte på å skape innsikt og forståelse for betydningen av markedsstrategi i moderne forretningsvirksomhet. Begrepet strategi i tilknytning til verdiskaping handler om valg av tiltak som skal gi konkurransemessige fortrinn for å nå mål. Det dreier seg med andre ord om overordnede beslutninger som skal gi ønskede langsiktige konsekvenser. I skiftende markeder med økt konkurranse innebærer markedsstrategi kontinuerlig oppmerksomhet mot omgivelsene. Slik ekstern overvåkning er særlig rettet mot innsamling og analyse av informasjon om endringer i rammebetingelser, brukerpreferanser, konkurrentenes og leverandøratferd i markedene. Markedsstrategi omfatter også vurdering av implementering og utnyttelse av markedsinformasjon i den interne organisering, ledelse, kompetanse og økonomi. Emnet skal gi innføring i teorier og analysemåter av markeder, egen verdikjede for innsatsfaktorer og bedriftsstrategiske markedstiltak knyttet til produkter, prisfastsetting, markedskommunikasjon og distribusjon.

Veiledende tema:

1. *Markedsstrategi - definisjoner og avgrensinger.*
2. *Strategisk verdikjedeanalyse*

- 3. Strategisk ledelse**
- 4. Analyse av markeder**
- 5. Markedskommunikasjon**
- 6. Distribusjon**

10.2 Endringsledelse

Undervisningen i endringsledelse er innrettet mot å gi deltakerne en innføring i sentrale begreper og teorier når det gjelder endringsprosesser, slik at de blir bedre i stand til å forstå og lede endringsprosesser i egen virksomhet.

Veiledende tema:

- 1. Endringsledelse – definisjoner og avgrensninger**
- 2. Endring og organisasjonslæring**
- 3. Endringens drivkrefter**
- 4. Organisasjonskultur**
- 5. Motstand mot forandring**
- 6. Organisering av endringsprosesser**

10.3 Bedriftsøkonomi (Regnskapsforståelse og finansiering)

Regnskap viser det historiske bildet av de samlede beslutninger og aktiviteter som er gjennomført i regnskapsperioden. En analyse av regnskapet gir informasjon om sterke og svake sider ved driften i en virksomhet. Budsjettet uttrykker planer og disposisjoner for kommende periode. Budsjettet gir også tallmessig uttrykk for strategi og praktiske tiltak som er planlagt for å oppnå bedriftens målsetning.

Undervisningen i bedriftsøkonomi skal gi deltakerne kjennskap til de grunnleggende bedriftsøkonomiske begrepene samt teoretisk og praktisk innsikt i å bruke regnskap og finansiering som utviklingsverktøy.

Veiledende tema:

- 1. Regnskapsforståelse og budsjettering - definisjoner og avgrensninger**
- 2. Analyse av regnskap**
- 3. Investeringsanalyse**
- 4. Finansieringsstrategi**
- 5. Likviditetsplanlegging**

10.4 Spesialisering

For å kunne gå mer i dybden omkring relevante spørsmål knyttet til bedriftsutvikling legges det opp til en spesialisering innenfor et av de nevnte hovedtemaene. Denne spesialiseringen vil også være utgangspunktet for prosjektoppgaven. Prosjektoppgaven kan ta utgangspunkt i studentens egen virksomhet.

11 Pensum

Pensumlitteraturen skal ha et omfang på 1200 sider. Av disse er 800 sider obligatorisk, og 400 sider selvvalgt litteratur relatert til spesialiseringen.